

Lausunto työryhmän mietintöön julkisuuslain ajantasaistamisesta

Khall 23.01.2024 § 10
828/11.01.00.03/2023

Valmistelija Kaupunginjohtaja Juhana Juntunen puh. 044 725 5222

Oikeusministeriö pyytää lausuntoa julkisuuslain ajantasaistamista valmistelleen työryhmän mietinnöstä.

Työryhmän mietinnössä ehdotetaan säädettäväksi uusi julkisuuslaki. Voimassa oleva viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettu laki (621/1999) kumottaisiin. Mietinnössä ehdotetaan julkisuuslain organisatorisen soveltamisalan laajentamista voimassa olevaan lakiin nähden siten, että lakia sovellettaisiin perustuslain 124 §:ssä tarkoitetun julkisen hallintotehtävän hoitamiseen kokonaisuudessaan. Lisäksi lakia sovellettaisiin ehdotuksen mukaan julkisyhteisön, valtion liikelaitoksen tai julkisyhteisöjen yhteisessä määräysvallassa olevaan yhteisöön tai säätiöön ja näiden määräysvallassa oleviin tytäryhteisöihin ja tytärsäätiöihin siltä osin kuin ne harjoittavat muuta kuin kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa.

Työryhmän mietinnön ehdotuksilla lisäksi selkeytettäisiin ja ajantasaistettaisiin julkisuuslain sääntelyä. Erityisesti selkeytettäisiin tietopyyntöjen käsittelyä koskevia menettelysäännöksiä suhteessa voimassa olevaan lakiin ja täsmennettäisiin tiedonsaantioikeuden kohdetta määrittävää viranomaisen asiakirjan määritelmää. Lisäksi ehdotetaan menettelysäännöksiä, joilla voitaisiin varmistaa henkilötietojen suojan ja julkisuusperiaatteen yhteensovittaminen EU:n yleisen tietosuojan asetuksen mahdollistamalla tavalla.

Ehdotuksella myös ajantasaistettaisiin ja osin muutettaisiin voimassa olevaan lakiin sisältyviä salassa pidettävän tiedon luovuttamista koskevia säännöksiä. Julkisuuslain salassapitoperusteiden ja niihin liittyvien vahinkoedellytysten systemaattinen sisällöllinen tarkastelu ja uudistaminen eivät kuitenkaan kuuluneet työryhmän tehtävänantoon, vaan salassapitoperusteita koskeva mahdollinen uudistaminen jää työryhmän asettamispäätöksen mukaan toteutettavaksi myöhemmin.

Tausta

Oikeusministeriö asetti 22.1.2021 työryhmän valmistelevaan julkisuuslain ajantasaistamista. Julkisuuslain ajantasaistamista valmistelevan työryhmän tehtävänä oli selvittää ja arvioida julkisuusperiaatteen asianmukaisen toteutumisen ja toteuttamisen ongelmakohtia ja niihin vaikuttavia toimia. Selvitysten ja arvioiden perusteella työryhmän tuli valmistella sille asetetun tavoitteen saavuttamiseksi tarvittavat lainsäädännön muutosehdotukset. Työryhmän toimikausi päättyi 31.10.2023.

Tavoitteet

Mietinnön mukaisten ehdotusten tavoitteena on julkisuusperiaatteen asianmukaisen toteutumisen varmistaminen ottaen huomioon hallinnon uusiutuvat rakenteet ja sääntely-ympäristössä tapahtunut kehitys. Tavoitteena on

nykyistä selkeämpi ja toimivampi viranomaisen toiminnan julkisuutta koskeva lainsäädäntö, joka edistää yhteiskunnan avoimuutta ja vastaa nyky-yhteiskunnan vaatimuksia.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Juntunen Juhana

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa seuraavan lausunnon kohtaan ”soveltamisalan laajentamista koskevat ehdotukset”:

Kuhmon kaupungin näkemyksen mukaan soveltamisalan laajentaminen ei ole perusteltua.

Ehdotus sisältää uuden säännöksen soveltamisalan laajentamiseen. Soveltamisalaa ehdotetaan laajennettavaksi koskemaan julkisen hallintotehtävän hoitamista kokonaisuudessaan. Voimassa olevan julkisuuslain mukaan lakia sovelletaan, jos julkisessa hallintotehtävässä käytetään julkista valtaa.

Lisäksi ehdotetaan julkisuuslain soveltamisalan laajentamista julkisomisteisiin yhteisöihin siltä osin kuin ne harjoittavat muuta kuin kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa. Soveltamisalan laajentamista on kuntayhteisöjen osalta mietinnössä perusteltu sillä, että yhtiöittämisen seurauksena toiminta siirtyy pois julkisuuslain piiristä.

Kuhmon kaupunki katsoo, että soveltamisalan laajentamista julkisomisteisiin yhteisöihin ei ole perusteltua. Ehdotettu ratkaisu aiheuttaa merkittävää hallinnollista taakkaa sekä kyseisille yhteisöille että niiden omistajille. Hallintomenettelyllisten vaatimusten tuominen yksityisoikeudellisten yhteisöjen piiriin aiheuttaa turhaa kuormitusta ja epäselvyyttä.

Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen läpinäkyvyyteen mahdollista vaikuttaa muilla perustuslain tarkoittaman kunnallisen itsehallinnon, toiminnan tehokkuuden ja julkisuusperiaatteen paremmin yhdistävillä tavoilla esimerkiksi omistajaohjaussäätelyn kehittämismahdollisuuksia toiminnan läpinäkyvyyden edistämisessä tulisi tarkemmin selvittää.

Kuhmon kaupungilla ei ole muuta huomautettavaa em. lausuntopyyntöön.

Päätös Kaupunginhallitus yksimielisesti hyväksyi kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.